

BHARATIYA SINDHU SABHA NEWSLETTER

505, Shree Prasad House 35th Road, Bharatiya Sindhu Sabha Chowk,
Bandra (W), Mumbai – 400050. Price : Rs. 2/-

Volume 26 / No. 12

Tel.: 68977444, 26488240

JANUARY 2022

Website: www.bharatiasindhusabha.org E-mail: bssmumbai@gmail.com
Date of Publishing : LAST WORKING DAY OF THE MONTH

Makar Sankranti - 2022

BY: JAMNADAS CHANDNANI, Ex-SEM

Among festivals celebrated throughout the year Makar Sankranti is festival of awakening of spiritual consciousness especially in India.

It is the main Hindu festival celebrated on the occasion of Sun entering Capricorn in the month of Paush (21 December-21 January (Zodiac) on 14th January every year but with some exceptions, it takes place on 15 January:

Significance Of Makar Sankranti

In the Vedas, Sankranti changes movement of the Sun from one rashi (constellation of the zodiac) to the next. Hence, there are 12 Sankrantis in a year. Out of these, the Makar Sankranti is considered the most auspicious and it is one of the few Hindu festivals that is aligned with the solar cycle. The festival of Makar Sankranti marks the beginning of the harvest season when new crops are worshipped and shared with delight.

The harvest festival heralds a change in season, as from this day, the Sun begins its movement from Dakshinayana (South) to

Uttarayana (North) hemisphere.

The festival, therefore, is dedicated to God of Sun.

1) Makar Sankranti, the predominantly harvest festival coincides with harvesting. It is to acknowledge the back breaking & bountiful produce of the season who work hard including animals. It is celebrated with great pomp in India by almost all communities. It is a bond that we share with other species and the mutually cooperative eco-system that we live in.

2) Makar Sankranti is celebrated with slightly varied traditions throughout India and Nepal (as Maghe Sankranti). In Tamil Nadu, as Pongal, while in Karnataka, Kerala and Andhra Pradesh it is called Sankranti only. People of Gujarat celebrate as Uttarayan. People in Maharashtra wish on Makar Sankranti तिल गुळ ध्या, गोड गोड बोला which means तिल गुड लो और मीठा बोलो.

Children enjoy this day by flying kites all over and eating sweets. In Uttar Pradesh and Bihar, it is famous as Khichdi festival, in Assam as Bhogali Bihu and in Kashmir Valley as shishur Saenkraat. In Punjab it is celebrated on 13th January as Lohri.

3) Makar Sankranti, is dedicated to Prithvi Lok Mangal, the mahaparva of Sun worship in festive Sanatan Dharam. On this festival people donate and perform charity, like vessels, foodgrains, sesame, jaggery, clothings, blankets umbrellas, utility items etc.

4) Makar Sankranti is a universal scientific reality as it is based purely on the science of sky circles and crop cycles. It is a celebration of the "revival" of Sunlight (solar energy and positivity),

5) According to Scientists and Astronomors, the Sun God is continuously emitting huge amounts of heat and light. The Sun is the source of almost all energy on the Earth and therefore regardless of our religion it is celebrated cutting across all castes and creeds. besides our religion. We all benefit from solar energy.

6) The festival of Makar Sankranti has immense religious and cultural significance. In consonance with the Puranas, it is believed that Lord Surya pays visit to his son, Lord Shani who is the lord of Makar (Capricorn) sign, on this day. This festival signifies a healthy bond that is shared between a father and a son.

7) Also, as per popular beliefs, Makar Sankranti is celebrated to be cognizant of the

triumph of Lord Vishnu over demons. This legend goes on to tell how Lord Vishnu ended the distress caused by demons on Prithvi Lok by cutting their heads off and burying them under the Mandar Hill now in State of Bihar. Hence, signifying the victory of righteousness over impiety.

8) On January 14 Kumbh Mela, a Hindu religious starts every three years. It is celebrated in a cycle of 12 years at four river-banks pilgrimage sites: at Allahabad (Prayag) - Ganga-Yamuna Sarasvati rivers confluence), at Haridwar (Ganga), at Nashik (Godavari), and at Ujjain (Shipra). The site of the observance rotating between above four pilgrmage places every three years.

9) According to Kauravas and Pandavas, in Mahabharata on this day Bheeshma Pitamaha, chose to leave for his heavenly abode Bhishma Pitamaha who was blessed with a boon of "ichchha mirtyu" that he could choose the time of his death or he may remain immortal till he desires.

Lord Krishna says in the eight chapter of the Srimad Bhagavad Gita that anyone who dies during Makar Sankranti/Uttarayan attains moksha.

10) Vasudhaiva Kutumbakam (Sanskrit: वसुधैव कुटुम्बकम्) is a Sanskrit phrase:

Here the Vedic sages are saying that the entire world is like a small, tightly knit, nuclear family.

Makar Sankranti is India's unbreakable tradition of culture and livelihood. It is a symbol of

unity in diversity. This festival gives a message of unity to not just India but to the whole world. Because Sun is the only God of world who is worshipped by everyone freely. Festival of Makar Sankranti inspires to have peace and harmony, love and forget the hatred and stay with unity.

Not just India, but this day is observed by people of other countries as well. South Asian countries like Nepal (Maghi Sankrant), Pakistan (Tirmoori), Singapore & Malaysia (Uzhavar Thirunal), Songkran (Thailand), Cambodia

(Mohan Songkran), etc celebrate Makar Sankranti festival as well.

Conclusion, we can say that this festival holds great importance. This festival keeps its importance from the religious as well as a scientific point of view. This festival is full of happiness and joy by socializing with people. This festival aims to be respectful towards others and live our own life with peace and harmony.

This festival unites all of us, and we enjoy spending time together celebrating this festival with family and eating sweets which are made up of til and jaggery.

DADA J. T. WADHWANI A TRIBUTE

By Dr. (Adv) Laxman. P. Kanal

**HARD WORK,
CLEAR VISION,
IRON WILL AND
STRICTEST DISCIPLINE.**

These are the few words in which I can narrate the personality of Dada Wadhvani.

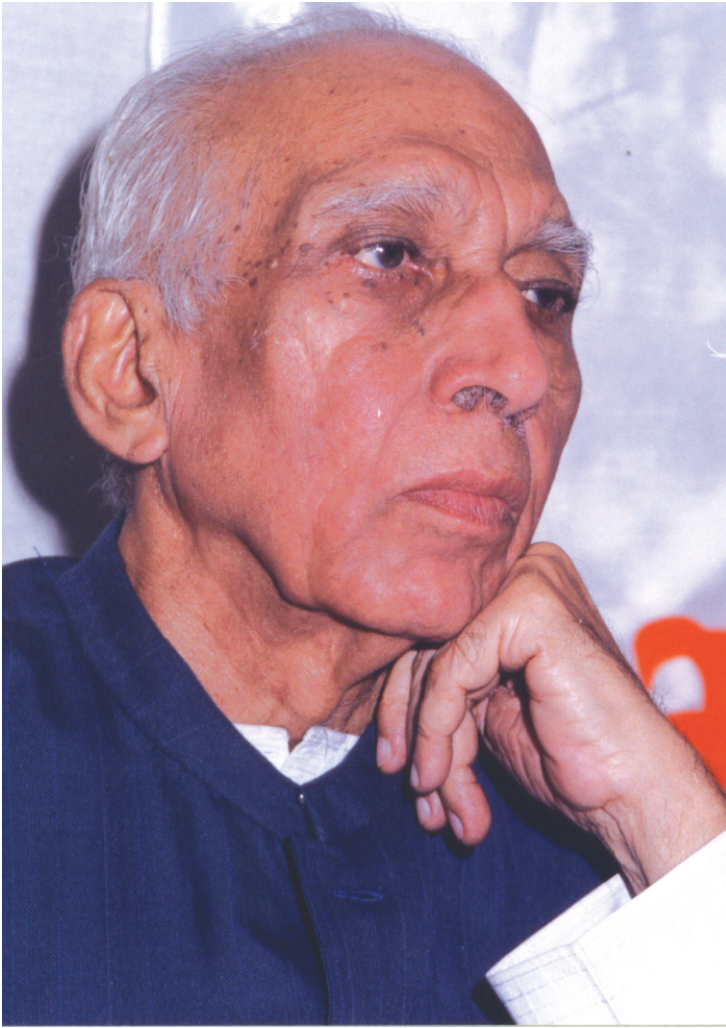
My Introduction to Dada Wadhvani was not very long but definitely was very deep. I was introduced to dada Wadhvani in the year 1993-94 by Shri Ram Jhetmalani (Legal legant). When Dada visited our office at Nariman Point in connection with some legal matter of Vivekananda Education Society. While introducing me with Dada Wadhvani, Shri Jethmalani narrated, "he is the person who not only runs the institution but he himself is the institution in himself."

That thereafter I worked with Dada Wadhvani in several organization and in several matters concerned with organizational, administrative and legal matters. I worked with Dada Wadhvani in several organization such as Vivekanand Educational Society, Bharatiya Sindhu Sabha, Indian Engg. Company, Tulga Vaccum Pumps Ltd. (Ahmednagar), BJP Sindhi Cell, last but not the least MSFC (Maharashtra State Financial Corporation)

While working with him I came across with various ideology of Dada Wadhvani and came to know very closely the working method and system of Dada Wadhvani.

The some of the views I can narrate as :-

"No Organization can run without

honesty and dedication.”

“No organization can afford dishonesty in working”

“Youngsters should always be encouraged by absorbing and delegating the responsibilities in organization.”

“The Sindhi families should encourage youngsters to speak Sindhi.”

Dada Wadhvani was having great persuasion power and always use to deal all matters personally and use to follow them regularly on personal basis by keeping in touch with all the members and associated regularly by letters and by phone calls. As I was in a habit to get a morning call by 8.30 on regular basis from Dada and as

and when Dada use to be on trips, I use to feel something missing in my life on that particular day. I use to appreciate Dada and his way of working with a dedication that whenever he fall sick or unable to attend his office and his work he use to feel restless. The dedication which I saw in Dadaji, was inspiration for me and the ideology, working method, dedication, willpower was marvelous.

I can say greatness of Dada lies in his simplicity and Dada was great because he use to value the simple things also.

At last, I will say “That dada will always remain with me during my lifetime in from of his teachings, guidance and values”.

With Best Compliments From

SEAWAYS MARITIME

&

TRANSPORT AGENCIES

P LTD

SEAWAYS

SHIPPING AGENCIES

509/510/521, VYAPAR BHAVAN, P. D'MELLO ROAD,
CARNAC BUNDER, MUMBAI - 400009 (INDIA)
TEL.: 23486115 / 23486116 / 40425333 (Hunting)
Direct : 6631 4137 (VBD) Fax : 91-22-23488702

E-mail : doolani@seaways.in
nirav@seaways.in
bhisham@seaways.in

M : 9820058789 (VBD)
9820158586 (Bhisham)

9920058789 (Nirav)
9820056607 (Vijay)

धर्म जी रक्षा खातिर बुलीदान-

खालसा परम्परा जे नाई पातशाही श्रद्धेय तेगबहादुर जी

हिक दफे खालसा पंथ जे नाएं गुरू श्रद्धेय तेगबहादुरजी साहेब पंहिंजे हर रोज़ जे कार्यक्रम मुताबिकु परे परे खां आयल भगतनि सां गडिजी रहिया हुआ. के भगत त पंहिंजियूं शाख्सी समस्याऊं बुधाए रहिया हुआ पर घणो करे मुस्लिम अत्याचारनि जूं शिकायतूं घणियूं हुयूं. मुस्लिम हमलाखोर हिन्दू गोठनि खे जलाए मन्दरनि ऐं टिकाणनि खे भ्रष्ट कंदा हुआ.

गुरूजनि सभिनी खे संगठित थी रहण जी सलाह डेई रहिया हुआ. पर उन डींहुं वातावरणु ज़रा गंभीरु हो. कश्मीर मां आयल हिन्दुनि पंहिंजे मथां थींदड़ अत्याचारनि जो वर्णनि करे रहिया हुआ. इहो बुधी गुरूजनि जूं अखियूं गोड़हनि सां भरिजी वयूं, ऐं गूढे चिन्तन में पैजी विया.

रात जो हुननि जे ९ सालनि वारे पुट गोविंदराय जडुहिं गुरूजनि खां चिन्ता जो कारणु पुछियो तडुहिं गुरूजनि हुन खे समूरी गाल्हि करे बुधाई ऐं चयो

“लगे थो कंहिं महापुरुष खे धर्म लाइ पंहिंजो बुलीदान डियणो पवंदो. पर उहो केरु थी सघे थो, इहो सम्झ में नथो अचे.”

बालक गोविंदराय यकिदमु चयो, “पिताजी, अजु तव्हां खां वडो महापुरुष बियो केरु थी सघे थो?” बसि, इहो बुधंदे ई गुरूजनि जे मन जा कपाट खुली विया. हुननि प्यार मां गोविंदराय खे खणी पंहिंजी गोदि में विहारियो. बियो डींहुं हुननि कश्मीरी हिन्दुनि खे सडाए चयो त वजी औरंगज़ेब खे चओ त जेकडुहिं हू गुरू तेगबहादुर खे मुस्लिमानु बणाए त असां सभु इस्लामु स्वीकारु कंदासीं.

कश्मीरी हिन्दुनि वातां इहो संदेश पाए औरंगज़ेब डाढो खुशि थियो. हुन खे लगो त हिक व्यक्तिअ खे मुस्लिमान बनाइण सां हज़ारें हिन्दू खुदि ब खुदि हुन जे पासे अची वेंदा, इन खां वधीक बियो छा खपे? हुन बिनि सिपाहियुनि खे गुरूजीअ खे पकिडे वठी अचण लाइ चयो. गुरूजी पंहिंजे पंजनि शिष्यनि - भाई मतिदास, भाई सतिदास, भाई दयाला, भाई चीमा ऐं भाई उधव सां गडु दिल्लीअ लाइ रवाना थिया.

रस्ते में हर जगह ते गुरूजनि जो भव्य स्वागत थियो. इन ते औरंगज़ेब ईर्ष्या में अची वियो ऐं गुरूजनि खे आगरे में ई गिरफ्तारु करायो ऐं लोह जे अहिडे पिजिरे में बन्दि करायो जंहिं जूं चइनी तर्फनि खां चुंहिंबदारु किलियूं निकितल हुयूं. दिल्लीअ में अची गुरूजनि औरंगज़ेब खे चयो त सभिनी धर्मनि वारनि शाख्सनि सां समानु व्यवहार करणु घुरिजे, पर औरंगज़ेब किथे बुधण वारो हुआ.

औरंगजेब गुरूजिनि खे चयो त को चमत्कारु डेखारु, पर गुरूजिनि इहो स्वीकारु न कयो. इन ते हुन गुरूजिनि ऐं हुननि जे शिष्यनि खे शारीरिक ऐं मानसिक यातनाऊं डियण शुरू कयूं, ही त अगु में ई तयारु थी आयल हुआ. औरंगजेब जी हुननि खे मुस्लिमान बनाइण जी हीअ चाल नाकामु वर्ई. सभनी खां पहिरीं ९ नवम्बर ते भाई मतिदास जो बदन आराईअ सां चीरियो वियो.

बिये डीहं ते भाई सतिदास जे बदन खे कपह सां बुधी जलायो वियो. भाई दयाले खे टहकंदड पाणीअ में ओबारियो वियो. ही सभु गुरूजिनि जे साम्हं कयो वियो, पर हू कडहिं बि विचलित न थिया. आखिर ११ नवम्बर १६७५ ई. ते दिल्लीअ जे चांदनी चौक में गुरूजिनि जो शीश कटियो वियो. जिते गुरूजिनि जो बलीदान थियो उते अजु गुरूद्वारो शीशगंज मौजूदु आहे.

औरंगजेब हिन्दू जनता में आतंक फहिलाइणु थे चाहियो, पर गुरू तेग बहादुर जीअ जे हिन बलीदान हिन्दुनि में जागृति आंदी. हुननि लाइ इएं चयो वेंदो आहे त हुननि सिरि डिनो पर सार न डिनो. अगिते हली हुन जो पुटु गोविंदराय गुरू गोबिन्दसिंह जीअ हिन्दू धर्म जी रक्षा लाइ खालसा पंथ जी स्थापना कई.

**जुवाननि जो प्रेरणा स्रोत समानु,
वंदनीय विभूति विवेकानंदजी**

स्वामी विवेकानंद याने हिक अहिड़ी अजोड़, अलोकिक्, असाधारण शख्सियत जंहिं सनातन भारतीय धर्म खे विश्व जे तख्ते नुमायानु कयो. इन खां सवाइ हू युवावर्ग जो आदर्श पिणि बणियो. हुननि जो मूल मंत्र हो

सभिनी जीवनि में परमात्मा वसे थो. हुननि दरिद्रनारायण याने दीन दुखी मनुष्यनि जी सेवा द्वारा प्रभु भक्तिअ जो आदेश सभिनी साम्हं रखियो. नई पीढ़ीअ जो रोल मॉड ल अहिड़ महान स्वामीजिनि जी जनमु जयंती १२ जनवरीअ ते गुज़िरियल ३७ सालनि खां भारत में 'राष्ट्रीय युवा दिवस' जे रूप में सजे देश में मल्हाई वेंदी आहे.

इहो इनकरे जो स्वामी विवेकानंदजीअ जे जीवनदर्शन आदर्श ऐं उपदेश विश्व जे युवा वर्ग लाइ प्रेरणा जो महास्रोत बणिया आहिनि. चिरयुवा स्वामी विवेकानंद पंहिंजी भरि जुवानीअ में जेके पंहिंजा महान विचार डिना कोन जो को सानी कोन्हे. पंहिंजी अल्प आयु में शारीरिक तोड़े मानसिक पिणे में सदा जुवानु ई रहिया. स्वामीजिनि जो नवनि भाडनि में छपायलु संपूर्ण साहित्य जो अध्यन करण सां मालूमु थिये थो त हुन जा घणे भाडे जा पत्र उपदेश डींदड पत्र आहिनि जेके हुन जुवान दोस्तनि, मित्रनि खे लिखियल आहिनि. उन वक्ति हुन जा भाषण बुधी घणा जुवान, जुवानिडियूं पंहिंजो जीवनु देश लाइ समर्पित कयो. उन खां सवाइ महात्मा गांधी, स्वामी रामतीर्थ, श्री अरविंद, नेताजी सुभाषचन्द्र बोस, चक्रवर्ती राजगोपालचारीजी, डॉ. राधाकृष्णन, भगनी निवेदता जहिड़नि महानुभव डाढ़ो मुतासिर थिया हुआ.

अजु देश जे जुवाननि अंदरि रहियल सुषुप्त शक्तियुनि खे जागाइण लाइ अहिड़ी ललकार जी ज़रूरत आहे, जेकी स्वामीजी हमेशह जुवाननि खे डींदा हुआ. हू जुवाननि खे ललकारीदि चवंदा हुआ, "मुंहिंजा बहादुर

बालको! तव्हां सभु महानु कार्य करण लाइ पैदा थिया आहियो. आकाश बि किरी पवे त छा थियो? बिल्कुलु सिधा खड़ा थी बिहो ऐं देश लाइ कम ते लगी वजो. तव्हां जे देश खे वीरनि जी ज़रूरत आहे. मर्द बणो. पहाड़नि वांगुरु अडोलु बणो. राष्ट्र जी नसुनि में नई चेतनता आणण लाइ देश खे नएं विद्युत प्रवाह जी ज़रूरत आहे. इन करे उथो, मर्दु बणिजी डेखारियो!

देश में जडहिं चरित्र ऐं सद्विचारनि जी अणाठ छाई परई हुजे, अहिडे वक्त में देश जे युवा वर्ग जी जवाबुदारी वधी थी वजे. इनकरे स्वामीजीअ खे जुवाननि मां घणियूं उमेदूं हुयूं. हू चवंदा हुआ, “मां अजु जी आधुनिक युवापीढ़ीअ ते घणो विश्वासु रखां थो. मूंसां गडु हलंदड़ मुंहिंजा साथी, हिन ई पीढ़ीअ मां शेर मर्द निकरंदा, जेके देश में घुमी लोकनि जे अनेक समस्याउनि जो समाधानु गोल्हे कढंदा!”

वर्तमान में जुवान टिन समस्याउनि जो मुक्कबिलो करे रहिया आहिनि : हिकु त जीवन में ध्येय जो अभाव, ब्रियो हुननि खे ईश्वर लाइ श्रद्धा न ऐं टियों आत्म विश्वास जी कमी. स्वामीजीअ पंहिंजे संघर्षमय जीवन में इन्हनि टिन्ही समस्याउनि जो मुक्कबिलो क्यो हुओ, इन करे ई हू इन्हनि समस्याउनि जो समाधानु कढी सघिया हुआ.

इनकरे इन चवण में वधाउ न थींदो त स्वामी विवेकानंद भारत जा पहिरियां राष्ट्र निर्माता आहिनि. युरोप, अमेरीका में वेदांत ऐं योग जा जन्मदाता आहिनि ऐं दुनिया जे युवा वर्ग जा आदर्श आहिनि.

“उथो, जागो ऐं जेसिताई ध्येयप्राप्ती नथी थिये, तेसिताई कार्य में लगा रहो.”

“आत्म विश्वासु भावि उनतीअ जो पहिरियों डाको आहे.”

“पंहिंजी मातृभूमीअ लाइ अतूट प्रेम जो सर्जनु करियो.”

**जेकडहिं परिचय न रहे त
सालनि खां पोइ माण्हू पंहिंजी
मातृभाषा बि भुलिजी वेंदो आहे!**

हर सालु विश्व मातृभाषा डींहुं तारीख २१ फ़ेब्रवरीअ ते भारतीय सिन्धू सभा जे केतिरियुनि ई शाखाउनि में डाढे उमंग ऐं उत्साह सां मल्हायो वेंदो आहे, जिनि जूं रिपोर्टू न्यूज़ लेटर में डिनियूं वेंदियूं आहिनि.

हर भाषा जो पंहिंजो पंहिंजो अलगु अंदाजु हूंदो आहे, अलगु मिज़ाजु हूंदो आहे अलगु लहजो हूंदो आहे. गपा हणण लाइ हिकिडो त चुटकिला बुधाइण लाइ ब्रियो त बहसु करण वक्ति वरी टियों अंदाजु हूंदो आहे! भाषा हिक लंबे सफ़र खां पोइ अहिडा अंदाजु पैदा करे थी. माण्हुनि जे रीतियुनि रवाजनि जे मदद सां ई नवां नवां गाल्हाइण जा अंदाजु उत्पनु थियनि था. बालकिपिणे खां वठी माण्हू जडहिं भाषा सिखे थो तडहिं खां हू फ़क्ति भाषा नथो सिखे पर उन सां गडु गाल्हाइण जो अंदाजु, गाल्हाइण जो लहजो उन सां रीति रस्म पिणि सिखे थो.

“तव्हां कींअं आहियो?” कंहिं खां पुछण वक्ति चहिरे ते सुवाली ऐं शिष्टाचार जा हाव-भाव ज़रूर उभिरी ईंदा. जिनि जी मातृभाषा सिन्धी आहे उहे अहिडे सुवालु पुछनि ऐं जिनि जी मातृभाषा सिन्धी न आहे ऐं ही सुवालु पुछनि त यकदमि तफ़ावत जी खबर पइजी वेंदी.

अखर त चई सघिबा पर मिज़ाजु अलगु हूंदो. मिज़ाजु त पंहिंजो पाण पैदा थी वेंदो आहे. याने हिक

खां वधीक भाषाऊं जाणदडु माण्हू फर्स्ट लैंगवेज खां सवाइ बी भाषा में गाल्हाए तडुहिं हुनजे मातृभाषा जो टोन उन में अचण खां सवाइ रहंदो कोन. बी भाषा जे टोन अचण में देरि लगुंदी आहे.

पर सुवालु इहो थो उथे त मातृभाषा जे गाल्हाइण जो उहो लहजो, उहो ढंगु, उहो अंदाजु छा माण्हू हमेशह लाइ विसारे सधे थो?

ब्रिट न जी एसेक्स युनिवर्सिटीअ जीमातृभाषा खे विसारे था छडीनि. भाषाविज्ञानी मोनिका स्मिड हिन विषय खे खणी काफ्री खोजिनाऊं कयूं आहिनि. हुन जे खोजिना अनुसार माण्हू बी भाषा (मातृभाषा खां सवाइ) सिखणु शुरू करे ऐं उन अरिसे में हुनजो परिचय मातृभाषा सां घटि थिये या धुंधिलो थिये त हुन जे गाल्हाइण में बि फेरु अची वजे थो. असांजे कन ते जंहिं भाषा जो परलाव लगातारु पवे, उनजो लहजो या गाल्हाइण जो ढंगु जाणे-अणजाणे असां सिखणु शुरू कयूं था, ऐं जंहिं भाषा खे असां घणे वक्त खां बुधूं नथा, उन्हनि सां असांजो संपर्कु, उन भाषा सां असांजो परिचय झको थियणु शुरू थो थिये.

अहिडे क्रिस्म जूं आजमाइशूं अलगु अलगु तरह सां बारनि ऐं बालिगनि ते कयूं वयूं ऐं इहो डिठो वियो त बार जेके १०-१२ सालनि जा हुआ, उहे मातृभाषा सिखण खां पोइ, ऐं काफ्री वक्त खां पोइ बी भाषा सिखिया या वतन खां जुदा थी किथे परे हलिया विया हुआ, जिते हुननि खे पंहिंजी मातृभाषा में गाल्हाइण जो मौको बराबरु तरह सां न मिलियो हुआ, अहिडनि बारनि जो शब्द भंडारु डुढो सीमित थी वियो हुआ. घणनि केसनि में त हुन्हनि नंढे हूंदे जी सिखियल मातृभाषा बि विसारे छडी हुई.

थोरे में इहो जातो वियो त बारनि जो परिचय या संपर्कु पंहिंजी मातृभाषा सां बिल्कुलु टुटी चुको हुजे त उहे पंहिंजी नंढपिण में सिखियल मातृभाषा बि पूरीअ तरह विसारे था विहनि. १० सालनि जा नंढा बार जडुहिं १८ सालनि जा थियनि था उहे पंहिंजी मातृभाषा खे विसारे था विहनि. याने लगातारु ९-१० साल पंहिंजी मातृभाषा सां परिचय में न अचण करे

अहिडे नमूने पुख्त वय जे बालकनि ते कयल संशोधन अनुसार (अ) बी भाषा जे संपर्क में अचण खां पोइ बि पंहिंजी मातृभाषा नथा विसारीनि, छो जो उन्हनि जो मातृभाषा सां परिचय अजा अतूटि आहे. (आ) ऐं जेकडुहिं मातृभाषा सां हर रोज वारो परिचय ऐं संपर्क नथो रहे, वतन खां परे आहे, त हुनजे मातृभाषा जो शब्द भंडारु वेंदो घटिजंदो ऐं वजी न जहिडो रहंदो. नतीजो इहो थो निकरे जो हू पंहिंजी मातृभाषा विसारे थो विहे.

१९४७ ई. में असां खे सिन्ध छडे अची हिन्दुस्तान जे भिन भिन प्रान्तनि में शर्णार्थी बणिजी भिटिकिणो पियो ऐं जिते धंधे वगैरह जो मौको मिलियो उते थाईका थियासीं. मद्रास में रहंदइ सिन्धी उते जी मकानी भाषा त सिखिया पर सिन्धी बोलीअ जे घटि वाहिपे करे नई पीढी पंहिंजी मातृभाषा सां एतिरो संपर्कु न रखी सघी. याने शर्णार्थी थी भिटिकण सबबु मातृभाषा ऐं वतन जे दुखदि स्मरणनि सबबु पंहिंजी मातृभाषा सां को खासि लगावु न रखी सघिया.

कैम्ब्रिज युनिवर्सिटीअ जे संशोधकनि इहो गोल्ले कढियो आहे त माण्हूअ खे लंबे असें ताई मातृभाषा तडुहिं ई यादि रही थी सधे जेकडुहिं हू उनसां

भावनात्मिक नमूने जुड़ियल आहिनि. वतन खां परे रहंदइनि जे क्रिसे में वतन में रहंदइ मिटनि माइटनि सां जे मातृभाषा में गाल्हि बोल्हि थीं दी हूंदी त मातृभाषा यादि रहंदी ऐं जिनि जो वतन या मातृभाषा सां अहिडो को भावनात्मिक तरह सां जुड़णु नथो थिये त उहे वक्रतु गुजिरंदे मातृभाषा खे विसारे था विहनि.

सभिनी खोजनाउनि जो ततु इहो आहे त मातृभाषा सां परिचय घटि थिये त माण्हू पंहिंजी असुली भाषा विसारे थो छडे. वरी इहो बि डिठो वियो आहे त भावनात्मिक सन्बंघु या इमोशिनल कनेक्शन हूंदो त ज़िन्दगीअ ताई मातृभाषा यादि रहे थी. कुदिरत इन्सान खे भाषा मैनेजु करण लाइ अहिडो त कन्ट्रोल सिस्टम डिनो आहे जो हू हिक ई वक्ति हिक खां वधीक भाषाऊं लिखी-पढ़ी सघे थो. थोरी सुजागी रखण सां बिनि भाषाउनि जा शब्द हिक बिये में मिलाइण खां सवाइ बि गाल्हि बोल्हि करे सघिजे थी. सवलाईअ सां लिखी बि सघिजे थी. मतिलबु त (१) मातृभाषा सां परिचय में रहणु ज़रूरी आहे (२) भावनात्मिक लागूपो बि ज़रूरी रखणु खपे. भाषा शास्त्रियुनि जो चवणु आहे त ब्रार जेकडहिं भावनात्मिक तरह सां पंहिंजी मातृभाषा सां जुड़ियल हूंदी त हू ज़िन्दगीभर मातृभाषा खे ज़िन्दह रखी सघंदा!

भारतीय सिन्धू सभा इन डूस में कार्य करे रही आहे ऐं जिते सिन्धी समाज जी ठीकु ठीकु आबादी आहे उते भा.सि.सभा जूं शाखाऊं छुटियुनि जे समय में ब्राल संस्कार केन्द्र खोले सिन्धी ब्रारनि खे पंहिंजी मातृभाषा सां भावनात्मिक नमूने जोड़ण जो नम्र प्रयास करे रही आहे.

कारे पाणीअ जी सज़ा पातलु क़ैदी- सावरकर जो जेल संघर्ष

“मुंहिजे जेल जे कोठीअ जे बाहिरां रोजु बुलबुल, मैना, झिरिकियुनि ऐं बियनि पखियुनि जे झुंडनि जा झुंड अची महफ़िल लगाईदा हुआ. अंडमान जेल जे खुशकु वातावरण में पखी अची साम्हूं वीहनि ऐं चूं चूं कनि, असां लाइ हिक मनोरंजन थी पवंदो हुआ. वक्ति गुजिरंदे पखियुनि जी भाषा सम्झण लगुसि. मैना जी भाषा जा १०-१५ आवाज़ त बराबरु परिखे वेंदो होसि. कोठीअ में वेठे वेठे मैना जो को आवाज़ु

बुधां त बाहिरि मैना कहिडो वीचारु करे रही आहे, इहो सम्झी वेंदो होसि.”

“मुंहिंजी भाषा खे हू समझी सघनि इहो हुननि लाइ मुमकिनु कोन हो, छो जो जेल में पखियुनि खे पालणु गुनाहु हो. जेकडहिं पाले सघां हा त ज़रूर उन्हनि खे आज़ादीअ जा ई तराना सेखारियां हा! पोइ त जंहिं नमूने आदी शंकराचार्य माणहुनि खां पुछियो हो त मंडन मिश्र जो घरु कहिड़ो आहे त माणहुनि खेसि जवाबु डिनो हो त ‘जंहिं घर बाहिरां तोतो-मैना वेही वेदान्त ते चर्चा कंदा हुजनि, उहो घरि मंडन मिश्र जो समझिझांइ’ (मंडन मिश्र एडो वडो विद्वान हुओ.) अहिडे नमूने मुंहिंजे लाइ पिणि माणहू चई सघनि त जिनि सलाखुनि भरिसां मैना ऐं बुलबुलु वेही हिन्द जे आज़ादीअ जा तराना गाईदा हुजनि, उहा कोठिड़ी सावरकर जी समझिझो.”

विनायक दामोदर सावरकर अंडमान में आयल ‘सेल्युलर जेल’ में १४ साल कारे पाणीअ जी सज़ा (जंहिंजी अजु कल्पना करणु ई डुखी आहे) जा काटिया. जेल मां मुक्त थियण खां पोइ हुन मराठीअ में ‘माझी जन्म टीप’. नाले लिखियल किताब में पंहिंजे जेल में थियल अनुभवनि जो वर्णनि कयो आहे. इहो किताबु हाणे केतिरियुनि ई भाषाउनि में मौजूदु आहे.

मथे डिनलु पहिरियों पैराग्राफ उन किताब तां ई वरितलु आहे. कारे पाणीअ जी सज़ा वक्ति केतिरी अकेलाइप, उते फ़क्त पखियुनि जी हाजुरी ऐं उन मां मिलंदडु आनंद, जेल में बंदि कैदियुनि जे मन जी व्यथा ऐं वेदना, डहाके खां वधीक वक्ति जेल जे सलाखुनि पुठियां रहंदे बि आज़ादीअ लाइ तडप, सावरकर जी अद्भुत लिखिणी ऐं चीदी भाषा, इहे सभु मथे डिनल फुकिरे मां नुमायानु आहिनि!

विनायक सावरकर, भारत जे इतिहास जो हिकु अहिड़ो नाइकु आहे, जंहिं खे ज़बरदस्तीअ विवादन जे घेरे में आंदो वियो आहे. किनि जे लाइ हू ज़ीरो आहे

पर घणनि जे लाइ हीरो! पर हुन जो नालो , हुन जी हस्ती कदापि मिटाए नथी सघिजे. सवा अठनि डहाकनि जे लंबे वक्त ताई सावरकर राष्ट्रीय चेतना जागृत करण में अहमु भुमीका निभाई आहे. हुन जी लिखियल जेल डायरीअ में १४ सालनि दर्म्यानु हुन छा छा सठो ऐं ब्रियनि कैदियुनि जूं कहिड़ियूं हालतूं हुयूं, उन जो अहिवालु अचे थो.

सावरकर खे अंग्रेज़नि ब जनमटीप जूं सज़ाऊं डिनियूं हुयूं याने कुलु पंजाह साल कारे पाणीअ जी सज़ा डिनी हुई. (कारे पाणीअ जी सज़ा इन करे चयो वेंदो आहे छो जो उन विस्तार जे पाणीअ जो रंगु कारो डि सण में ईदो आहे.) ब्रिटिश राज खे हमेशह क्रान्तीकारियुनि जो खौफु सताईदो हुओ, इन करे अहिड़नि सज़ा पातल कैदियुनि खे अंडमान जे सेल्युलर जेल में ई बंदि रखंदा हुआ, जितां भजी निकिरणु तमामु तमामु डुखियो हुओ. हिति मोकिलियल कैदियुनि खे ज़णि फासीअ जी सज़ा मिली हुजे!

जडुहिं बि सावरकर विलायत वेंदो हुओ त लंडन जे ‘इन्डिया हाउस’ में ई रहंदो हो. भारतवासियुनि खे भारत जी आज़ादीअ डियारण बाबति तयारु कंदो हो. भाषण डियण खां सवाइ हुन जूं काफ़ी मशगूलियूं हंदिं हुयूं. विनायक जो वडो भाउ गणेशपंत बि हिकु वडो क्रान्तीकारी हुओ. भारत में अंग्रेज़नि खिलाफु क्रान्तीकारी हलिचलि हलाइण सबबु खेसि देश नेकाली डिनी वई. उन जो बदिलो वठण लाइ कान्हेरी नाले वारे नौजुवान नासिक जे कलेक्टर जो खून करे छडियो. बसि, पोइ त अंग्रेज़ सरकार हिन खून पुठियां विनायक सावरकर जो हथि आहे, इहो डेखारे सावरकर खे डबल कारे पाणीअ जी सज़ा बुधाई. पहिरीं खेसि मुम्बईअ जे भायखला ऐं थाणा जेल में रखियो वियो. पोइ खेसि १९११ ई, म सेल्युलर जेल अंडमान में मोकिलियो वियो.

जेल में खेसि तेल जी घाणीअ ते रखियो वियो. तन ते फ़क्त लंगोटी पाए खेसि सजे डीहं में १३ लिटर या वधीक तेल कढिणो पवंदो हुआ. राति जो ऊंदाही कोठीअ में मोकिलियो वेंदो हो! जिते न केरू अची सघे, न वजी सघे ऐं न गाल्हाए सघे!

हुन जे क्रान्तीकारी विचारनि सां गडु संदसि लिखिणी बि गज़बुनाकु हुई जंहिं खेसि मराठी साहित्य में अमर स्थान ते आणे छडियो! बंदी अवस्था में हुन काफ़ी कवीताउनि जी रचना कई. उहे कवीताऊं पहिरीं भिति ते लिखंदो हो ऐं पोइ कंठस्थ करे छडींदो हो. 'कमला' नाले काव्य संग्रह हुन जी मशहूर रचना आहे, जेका हुन जेल जे दीवारियुनि ते लिखी हुई! कारे पाणीअ जी सज़ा जा अनुभव बि हुन १४ सालनि ताई दिलि में सांढे रखिया. १९३३ ई. में जडुहिं जेल मां निकितो, तडुहिं उहे लिखिया. पर हुन खे कवीताऊं लिखिण जो डाढो शौक़ि हुआ. हुन विचारु कयो त मराठी भाषा में अनुष्टुप छंद ते कंहिं को ख़ासि कमु न कयो आहे, इन करे हुन पंहिंजियुनि कवीताउनि ते उन छंद जो प्रयोग कयो. इहो डेखारे थो त हुन खे साहित्य लाइ प्रेम ऐं केतिरी न ऊन्ही जाण हुई!

अंग्रेज़ सरकार ख़िलाफ़ु हीउ ब्रियनि कैदियुनि खे न बरग़िलाए, अहिडो अंदेशो हमेशह अंग्रेज़नि खे सताईदो हो, छो जो सावरकर जे गाल्हाइण जो अंदाजु ई अहिडो हो जो सभिनी कैदियुनि खे मोहे छडींदो हुआ. जेल में मिस्टर बारी नाले हिकु अंग्रेज़ अधिकारी हो जेको सभिनी कैदियुनि जी सार संभाल रखंदो हो. हू तमामु सख्तु सुभाव जो हो. पर सावरकर जी फ़िलासाफ़ी भरियल गाल्हियुनि जो शाइकु थी पियो.

२६ फेब्रवरी १९६६ ई. ते अहिडो महानु विभूतीअ पृथ्वीअ तां विदाय वठी वजी ईश्वर दरि वासो कयो.

राष्ट्रगीतनि बाबति जूं रोचक खबरूं

कंहिं बि देश जे नागरिकनि लाइ उनजो राष्ट्रगीत स्वाभिमान जो प्रतीक थींदो आहे. राष्ट्रगीत में आयलु हर शब्द देश जे नागरिक खे पंहिंजे देश लाइ कुझु करण जी प्रेरणा बि डींदो आहे.

अमेरीकी राष्ट्रगीत: फ्रेन्किस स्कॉट जे द्वारा लिखियलु 'द स्टार स्पेनाल्ड बैनर' अजु खां ९० साल पहिरीं याने ३ मार्च १९३१ ई. ते अमेरीका जो राष्ट्रगीत तौर घोषित कयो वियो. इन करे अमेरीका में हर साल ३ मार्च ते 'नैशनल एन्थम डे' करे मल्हायो वेंदो आहे.

भारत जो राष्ट्रगीत: जन गण मन अधिनायक जय हे....भारत जो राष्ट्रगीत आहे. ११ डिसेम्बर १९११ ई. ते गुरुदेव रवीन्द्रनाथ टागोर जे कलम मां 'जन गण मन अधिनायक....' जी रचना थी हुई. २७ डिसेम्बर १९११ ई. ते रवीन्द्रनाथ टागोर जे भाणेजी सरलादेवी चौधरानीअ पहिरियो दफ़ो इन्डियन नैशनल काँग्रेस जे अधिवेशन में पंजनि कडियनि वारे पूरे गीत खे स्कूली बारनि सां गडु गायो हुआ. योगु अहिडो बणियो जो उन डीहं ब्रिटन जो राजा किंग जॉर्ज पंजों ऐं क्वीन मेरी बि देहलीअ में पधारिया हुआ ऐं काँग्रेस अधिवेशन जो उहो डीहं राजा जे स्वागत लाइ रखियो वियो हुआ. कांग जो वण ते विहणु ऐं डार जो टुटण जहिडी कारि थी! जंहिं करे प्रजा जे मन ते इहा छाप पई त इहो गीत राजा जे शान में लिखियो वियो हो, इनकरे डाढो वडो विवाद खडो थी वियो. आखिरि रवीन्द्रनाथ खे सफ़ाई डियणी पई त, 'अहिडनि मूर्खतापूर्ण आक्षेपनिजो जवाबु डियणु मां पंहिंजो अपमानु थो सम्झां. युगनि युगनि खां असां खे

मार्गदर्शन कंदड़ शाश्वत सारथी आहे. उन मुताबिकु मां जॉर्ज चोथें या पंजे खे वठी उन्हनि जे महिमा जा गीत आलापियां इहो मूर्खता खां सवाइ बियो कुझु कोन्हे.’

आजादी मिलण खां पोइ संविधान समितिअ २४ जनवरी १९५० ई. ते जन गण मन... खे भारत जो राष्ट्रीत घोषित क्यो. उन वक्ति स्वतंत्रता सेनानी पूर्णिमा बैनरजीअ सभ खां पहिरीं सभिनी खां राष्ट्रीत गारायो हो. रविन्द्रनाथ टैगोर बंगाली भाषा में इहो लिखियो हो. १९४३ ई. में सुभाषचन्द्र बोस, कैप्टन आबिद अली, मुमुताज़ हुसैन गडिजी जन गण मन... जो हिन्दी वर्जन ‘शुभ सुख चैन की बरखा बरसे, भारत भाग्य है जागा...’ तैयारु कयो, जेको पूरे जो पूरो आजाद हिन्द फौज में गायो वेंदो हुआ.

रवीन्द्रनाथ टैगोर बिनि देशनि जा राष्ट्रीत

रचयता: रवीन्द्रनाथ टैगोर भारत खां सवाइ बंगलादेश जे राष्ट्रीत जो बि रचयता आहे. १९०५ ई. में टैगोरबाबूअ ‘आमार शोनार बांग्ला,,’ गीत जी रचना कई हुई, जंहीं खे बांग्ला देश मुल्कु ठहण बैदि पंहींजो राष्ट्रगीत तौर अपनायो आहे. इन खां सवाइ श्रीलंका जो राष्ट्रगीत ‘श्रीलंका माथा...’ (मदर श्रीलंका...) जो रचयता आनंद समरकून आहे जो रवीन्द्रनाथ टैगोर खे पंहींजो गुरू मर्जीदो हुआ.

सभिनी खां पहिरियो राष्ट्रगीत: कहिडे देश पंहींजे राष्ट्रगीत खे मान्यता डिनी इन लाइ का साबिती कान मिली आहे. १९ वीं सदीअ में युरोपियनि देशनि सरकारी तौर ते राष्ट्रगीत अपनाया. नेदरलैंड जो ‘विल्हेमस’ विश्व में सभिनी खां पुराणो राष्ट्रगीत आहे. इन जी रचना १५६८ ई. में थी हुई. पर उन खे सरकारी तौर ते मान्यता १९३५ ई. में मिली.

सभिनी खां लंबो ऐं सभिनी खां नढो राष्ट्रगीत: ग्रीस ऐं सायप्रस जो राष्ट्रगीत ‘ह्यम टु लिबर्टी’ बिन्ही मुल्कनि लाइ सागियो आहे ऐं उहो १५८ सिटिनि जो विश्व में लंबे में लंबे राष्ट्रगीत आहे, जंहीं खे गाइण में

लगुभगु साढा चार मिन्ट लगुनि था. जापान जो राष्ट्रगीत ‘किमीगायो’ सभिनी खां नढे में नढो चैनि सिटिनि वारो आहे. बी महाभारी लड़ाईअ खां पोइ जापान जे हर स्कूल में राष्ट्रगीत गाइणु अनिवार्य आहे.

राष्ट्रीत बिना शब्दनि वारो: स्पेन, बोस्निया, एन्ड हेर्जेगोविना, कोसोवो, सेन मेरिनो अहडनि देशनि जे राष्ट्रगीतनि में को बि शब्द कोन्हे, रुगो संगीत आहे. साऊथ अफ्रिका जे राष्ट्रगीत में पंजनि भाषाउनि जो समन्वय आहे.

गल्फ्रिन्ड जे जिद करे ठहियलु राष्ट्रगीत: घणा साल अगु मेक्सिको में राष्ट्रगीत लिखिण जी चटाभेटी रखी वई हुई. उते जे मशहूर कवी फ्रेन्किस्को गोन्झालेज खे संदसि गल्फ्रिन्ड उन चटाभेटीअ में भागु वठण लाइ चयो पर हुन बिल्कुलु न कई. इन ते संदसि गल्फ्रिन्ड खेसि रूम में पूरे छडियो ऐं शर्त रखी त हू राष्ट्रगीत चटाभेटीअ लाइ गीत लिखिंदो त पोइ ई रूम मां बाहिरि अचणु डिनो वेंदो. अहिडीअ तरह मेक्सिको जो राष्ट्रगीत तैयारु थियो.

फ्रांस जे राष्ट्रगीत में शत्रूअ साम्हूं जीत हासिलु करण जो जुनुनु: फ्रांस जे राष्ट्रगीत में ‘द सांग ऑफ मार्सिले...’ में दुश्मन खे कुचिले मारण जो जुनुनु बयानु कयलु आहे ऐं जुवाननि खे फौज में भर्ती थियण जो बि आह्वान कयलु आहे.

१.सियारे में मिलंदड़ भाजियुनि जी खटाणि:

सामग्री:-

हिक किलो गोबी, १/२ किलो गजरूं, हिक मूरी, ४ लीमा, २५० ग्राम वडा सावा मिर्च, १०० ग्राम अदरक, २५० ग्राम थूम, १०० ग्राम साई थूम, लूण, हैड, कश्मीरी

मिर्च, हिड्डु, जाणि, जीरो, पीली राई (राई दालि), हरिबो, कलोजी (बसर जा ब्रिज) राईअ जो तेल (कड़ो तेल), सौंफ, २५० ग्राम खंडु, अमचूर, सुरिको.

विधी:-

सभिनी भाजियुनि खे चडीअ तरह धोई, साफ़ करे, नंढा नंढा टुकर करे हिक तासिरे में विझी, उन्हनि खे लूण लगाए, हिक सन्हे कपिडे में ब्रुधी, सजो डींहु लटिकाएलूण ऐं रखिजे, जीअं उन मां पाणी सजो निकिरी वजे या उन्हनि खे सन्हे सोटी कपिडे ते विछाए, उस में रखी छडिजे जीअं उन मां पाणी सफ़ा सुकी वजे. (लीमे जा अठ टुकिरा करणुअटे खे गोहे, चडी मुठी डेई, घुरिजनि) हाणे हिक तई खणी उन में कड़े तेल खे तेज़ गर्म करे, गैसे बंदि करे छडिजे तेल थोरो घटि गर्म थिए त उन में हिक चपुटी हिड्डु विझी, पोइ जीरो, हरिबो, राई बसर जो ब्रिजु ऐं जाणि विझी घुमाइजे उन में लूण, गाढ़ा कश्मीरी मिर्च ऐं तिखा मिर्च बि विझी मसालो ठाहे, थधो करे भाजियुनि में मिलाए, भाजियुनि खे ३-४ मिन्ट गैस ते गर्म कजे. (हरिबो ऐं बसर जो ब्रिजु ऐं तिखा मिर्च अधु चम्चो, बाकी सभु हिकु चम्चो विझिजनि) जेकडहिं थुल्हो मसालो न वजे त मसाले खे पीसे बि विझी सघिजे थो पर तमामु गर्म टहिकंदड तेल में न विझिजे न त मसालो सडी वेंदो ऐं कारो थी वेंदो. आचार में पोइ खंडुटे चम्चा, लूण (स्वाद अनुसार) ऐं हिकु चम्चो अमचूर या लीमे जो रसु ऐं सुरिको, (Acetic Acid) (Vinegar न) विझी, कांच जे सुकल बर्नीअ में विझी रखिजे. हीउ आचार बिनि डींहनि में तयारु थी वेंदो ऐं खाई सघिबो.

२. पफ पेस्ट्री :

सामग्री :-

१५० ग्राम या हिकु कोप मैदो या कणिक जो अटो/ बई मिक्स करे (अधु मैदो अधु कणिक जो अटो), लूण,

जाणि, तेल/ गीहु, हिकु कोपु मटर, हिकु पटाटो, थूम, अदिरक, सावा मिर्च, हिकु बसर, जीरो, हैड, गर्म मसालो, अमचूर, पीठल धाणा, सावा धाणा, कार्न फ़्लोर, (मकईअ जो अटो).

विधी :-

हिक तासिरे में मैदो विझी उन में स्वाद अनुसार हथ ते महिटे थोरी जाणि ऐं चारि चम्चा तेल या गीहु विझी चडीअ तरह मिलाइजे. (जेकडहिं अटो मुठीअ में ब्रुधिजे थो त मौणु बराबरि आहे) पोइ थोरो पाणी विझी मसालो ठाहिण लाइ हिक तईअ में ब्रु चम्चा तेल/गीहु गर्म करे उन में हिकु चम्चो जीरो विझी, अदरक, थूम ऐं सावनि मिर्चनि जी डुडुर पेस्ट विझी उन खे थोरो पचाए उन में पटाटो कुतिर बसर पचाए पोइ सावनि मटरनि ऐं कचे पटाटे जे टुकरनि खे मिक्सर में डुडुर पीसे उहे विझी, घटि बाहि ते मसालो भुजिजे उन में हैड, लूण, पीठल धाणा, गर्म मसालो, अमचूर विझिजे. डुह मिन्ट खनु घटि बाहिं ते मसाले खे भुडिजे ऐं घुमाईदो रहिजे जीअ मसालो साओ ई रहे ऐं उन मां पाणी बिल्कुल सुकी वजे. आखिर में उन कुतिरि कयल सावा धाणा मिलाए गैस बंदि करे मसाले खे थधो करण रखिजे. हाणे पेस्ट्री ठाहिण लाई, अटे खे चडीअ तरह कले, हिक वडी चाणी खणी, उन खे डिघो रोल करे उन मां सत चाणियूं ठाहिजनि ऐं सत सन्हा-सन्हा फुलिका (पूरीअ जेतिरा) वेले रखजनि. हिक कटोरी में चारि चम्चा मैदो ऐं छह-सत चम्चा रिजियलु तेल या गीहु विझी हिक लई या पेस्ट ठाहे रखिजे. चकले ते सुको मैदो छिणिकाए, हिक रोटी रखी उन ते उहा लई या पेस्ट चडीअ तरह लगाए, उन मथां मैदो छिणिकाए वरी बी रोटी रखिजे ऐं सागीअ तरह लई लगाए, मैदो छिणिकाए सत ई रोटियूं हिक ब्रिए मथां रखी, पोइ उन खे रोलु करे अटे जी डिघी लठि ठाहिजे, उन

जे बिन्ही पासनि खां थोरो कटे छडिजे ऐं पोइ उन जूं पंज हिकदम रडियूं कंदे चयो हुन चयो हूंदो, “मूंखे तो सां नफरत चाणियूं ठाहिजनि. लठि खे पंजनि हिसनि में चाकूअ सां आहे.(I hate you.) पर हिक छेकिरे चयो. मूंखे लगे थो उन इएं कटिजे जीअं वाढो काराईअ सां लकिडी कर्टीदो आहे माईअ चयो हूंदो, असां जे बार जी संभाल कजो, छाकाणि यानी त छुरीअ खे अगियां पुठियां घुमाईदे चाणी कटिजे त बीमारीअ में मरंदइ मुंहिजीअ माउ बि मरण खां पहिरी जीअं रोटीअ जा तह दबिजी न वजनि. पोइ चाणीअ खे मुंहिजे पीउ खे इएं ई चयो हो.

उभो रखी थोरो दबाए, पेडो ठाहे, रोटी वेलिजे ऐं उन जा पासा कटे, चौरसि ठाहे, उन में मसालो भरे, मुस्ततील वेदे, पासनि खां लई. पेस्ट लगाए चडीअ तरह पासा दबाए पेस्ट्री ठाहिजे. पेस्ट्रीअ जे पासनि ते कांटे सां दबाए डिघियूं लीकूं ठाहे जीअं डिजाइन ठहे, पेस्ट्री थोरे वक्त लाइ सुकण लाइ रखी छडिजे, अहिडी तरह सभु पेस्ट्रियूं ठाहे पोइ तेल में न तमामु गर्म ऐं न थधी बाहि ते गोल्डन बराउन थियण ताई तरे कढिजनि या १८० डिगरी ते २०/२५ मिन्ट बेक (bake) करे तयारु कजनि.

हुन जो जवाबु सही हो. जहाज बुडी वियो ऐं उन सां गडु उहा माई बि मरी वेई. संदसि मुडिस बची वियो ऐं पंहिजी बाक्री जिंदगी पंहिजी सिक्कीलधी धीअ, जेका उन वक्ति नानीअ वटि हुई. उन जे सार-संभाल ऐं पालण पोसण में लगाए छडी.

घणनि ई सालनि खां पोइ उहो भाई मरी वियो ऐं उन जे धीअ खे घर जी सफाई कंदे पीउ जी हिक डायरी मिली जंहिं में लिखियलु हो त हुन जे माउ खे का मौतमारु बीमारी हुई ऐं उन जे बचण जी उमेद बिल्कुल न हुई.

हिन जे पीउ लिखियो हो- तो बिना मुंहिजे जीअण जो कोई मतिलबु न हो. मां बि तो सां गडु समुंड में समाइजी वजणु चाहियां पियो पर पंहिजी औलाद जो ख्यालु अचण ते मां तोखे अकेलो मरण लाइ छडे हली वियुसि.

हिन संसार में घणेई गलति सही गाल्हियूं थियनि पेयूं, उन्हनि खे सम्झण सवली गाल्हि न आहे. इनकरे बाहिरां डिसी, गाल्हि जे तह में न वजी को बि पंहिजे सिर फैसिलो न करणु घुरिजे.

बारनि ऐं जवाननि लाइ नसीहत

कु. निर्मला चावला

हिक दफे समुंड जे विच में हिक वडे जहाज में हिक दुर्घटना थी पई. कैप्टन जहाज खाली करण जो हुकुम डिनो जहाज में हिकु जवान जोडो बि चढियल हो.

जडुहिं लाइफबोट में चढण जो उन्हनि जो वारो आयो त बेडीअ में सिर्फ हिक बिए माणहूअ जे लाइ जगुह हुई. उन वक्त उन माणहूअ पंहिजीअ जाल खे पंहिजे अगियां परे कयो ऐं पाण बेडीअ में टिपो डेई चढी वेठो. जहाजु बुडण लगो.

बुडंदइ जहाज में बीठल हुन जे जाल बेडीअ में खे Judge करण लगा आहियूं वेदइ पंहिजे मुडिस खे कुझु चयो.

हाणे मां तव्हां खां थी पुछां त तव्हां खे छा थो लागे, उन स्त्रीअ पंहिजे मुडिस खे छा चयो हूंदो. सभिनी

जरूरी नाहे त माफ़ी घुरण वारो या (sorry) चवण वारो ई गलति आहे. थी सघे थो हूरिस्ते ऐं संबंध खे वधीक आहिम्यित थो डिजे

अजु काल्ह जिंदगी मुश्किल थी पेई आहे छो त असां माणहुनि खे सम्झण खां सवाइ ई पंहिजे लेखे उन्हनि

हरि अखियुनि- डिठल ऐं क्कनि बुधल गाल्हि सची

कान थींदी आहे.

هئاڄو گاندي نھروءَ جي هن چال کي سماجھي سگھن! ليکن کانگريس ۾ هڪ اهڙو ويڪٽي موجود هو، جيڪو هن چال کي سماجھي ويو، اهو هو ڊاڪٽر ڪيشو بيلرام هيڊگوار. هنن آندولن جو ساخت وروڌ ڪيو ڇو ته خلافت صرف ترڪيءَ تائين محدود نه رهندي هئي، ان جو اڏيشيه ته ساڄي وشو تي اسلامڪ حڪومت قائم ڪرڻي هئي. ڊاڪٽر هيڊگوار جيءَ نھرو - گانديءَ کي ڏاڍو سماجھائڻ جي ڪوشش ڪئي ليکن هنن نه مڃيو. آخر ڊاڪٽر هيڊگوار هن خلافت آندولن جو ساخت وروڌ ڪندي کانگريس سان ناتو ئي توڙي ڇڏيو.

هاڻي توهان کي سماجھ ۾ آيو هوندو ته کانگريسي جيڪي آر. ايس. ايس تي الزام ٿا لڳائين ته هنن ڀارت جي آزاديءَ لاءِ وروڌ ڪيو هو سو سراسر غلط آهي.

سن ۱۹۱۹ع ۾ خلافت آندولن شروع ٿيو ۽ ڊاڪٽر صاحب ۱۹۲۴ع ۾ کانگريس تان استعيفا ڏني. هنن سڀني کي هن آندولن بابت جاگړو ڪيو ته هن آندولن سان ڀارت جي آزاديءَ جو ڪو سنڀند ڪونهي ۽ هي هڪ اسلامڪ آندولن آهي. نتيجو اهو نڪتو جو هيءَ خلافت آندولن بڻيءَ طرح فلاپ ويو. مسلمان ان ڪري ڏاڍو چڙي ويا ۽ من ئي من ۾ هندن کي ۽ سنگھ کي پنهنجو دشمن سمجھڻ لڳا. هنن ڪيرل جي ملبار ۾ هندن تي حملا ڪري اسمايه هندن کي ڏاڍي بيرحميءَ سان ماريو ۽ هندو ڇوڪرين جي عزت لٽي. ان تي گانديءَ هندن کي ڪانٽر ۽ بزدل نھرايو!

اهڙين حالتن کي ڌيان ۾ رکي ڊاڪٽر هيڊگوار جيءَ ستا جي بگين پيٽرن کان هندو سماج کي باچائڻ لاءِ تتڪال نئين سنگھنن جي ڪم جي شروعات ڪئي ۽ ۱۹۲۵ع ۾ راشٽريه سويم سيوڪ سنگھ جي استاپنا ڪئي.

اڄ اگر اسان هولي، ڏياري آند سان ملهائون ٿا، اڄ اگر هر هندو آهي، ته اهو فقط ان خلافت آندولن جي وروڌ ڪرڻ سبب ۽ سنگھ جي استاپنا جي ڪارڻ آهي.

سن ۱۹۱۹ع ۾ ترڪيءَ جي جنتا خليفي عبدال حميد-۲ جي ساخت بر خلاف ٿي بيٺي ۽ هن کي ڪيڏن ۽ راج تان لاهي خليفي جي پد تان هٽائڻ جي هلاچل زور وٺڻ لڳي. هن خليفي عبدال حميد به پنهنجي گدي ۽ خلافا کي باچائڻ لاءِ جهاد (ڌرم يڏ) جو اعلان ڪيو ۽ دنيا جي ڪيترن ئي ملڪن ۾ پکڙيل مسلمانن کي هن جهاد ۾ شامل ٿي اسلامڪ خلافا کي باچائڻ جي اپيل ڪئي. پر افسوس! نه ڪنهن مسلم ملڪ ساٿ ڏنو نه ڪنهن مسلم جنتا. رڳو ڀارت جي ڪن مني پر مسلم نيتانن ٿوري هلاچل هلائي ۽ هن آندولن سان جڙيا جنهن ۾ ست سمنڊ پار ترڪيءَ جي خليفي جي خلافا (راج) کي باچائڻو هو! هي اهو ئي شاسن هو جيڪو غير مسلم ماڻهن کي ماري دنيا ۾ فقط اسلامڪ راج بناڻ جا خواب ڏسندو هو. اهڙي خليفي کي باچائڻ لاءِ نھرو گانديءَ پنهنجي ڪمر ڪشي ۽ آندولن کي سڦل بناڻ لاءِ عام جنتا کي شامل ڪرائڻ لاءِ نيچ حرڪتن تي لهي آيا. آندولن جو نالو هو خلافا آندولن، جنهن ۾ ترڪيءَ جي اسلامڪ راج کي باچائڻو هو، خلافا کي باچائڻو هو، پر گاندي نھروءَ جي جوڙيءَ ڏي ڪري نالو ظاهر ڪيو خلافت آندولن! جنهن ۾ ڀارت جي عام جنتا پرم ۾ اچي ويئي ۽ انگريزن جي خلافت ڪرڻي آهي ائين سماجھي ويئي! ۽ خلافا کي خلافت سماجھي آندولن کي ساٿ ڏيڻ لڳا.

پر ترڪيءَ جي جنتا اهڙي سلطان حميد کي اڳاڙي ڦٽي ڪيو ۽ سڪيولر راجنتن جي استاپنا ڪئي. سلطان حميد اهڙي نموني مسلمانن جو آخرين خليفو بڻيو ۽ ان کان پوءِ اڄ تائين پيو ڪو خليفو بڻجي نه سگھيو آهي. ڪتر مسلمان، جن پوري دنيا تي راج ڪرڻ جا سڀنا پئي ڏنا آهن اهي ٿئي پيا. هن سڀني کي اڳتي وڌائڻ لاءِ اڄ ڪلمه آءِ ايس آءِ ايس جهڙيون مسلم اتنڪوادي سنسٽائون اهو ڪم ڪرڻ لاءِ ۽ سڀني کي ساڪار ڪرڻ لاءِ ڪوششون ڪري رهيا آهن.

ان وقت ڀارت ۾ ايترا پڙهيل لکيل ماڻهو ڏاڍا گهٽ

پارٽي سنڌوسيا

نيوز ليٽر

انڪ ۲۷۱ جنوري ۲۰۲۲ع

Registered with Newspaper of India (RNI) 70242/94.

To,

راشتريه سويم سيوک سنگھ جي استاپنا چوٽي؟

بابت هدايتون ڏنيون ته نئون مذهب ڪيئن هلايو وڃي. اهي سڀ هدايتون هڪ ڪتاب ۾ درج ڪيون ويون جنهن کي قرآن چيو ويندو آهي.

محمد صاحب الله وٽان پيغام کڻي آيو، ان ڪري هن کي پيغمبر (پيغام آڻيندڙ) چيو ويندو آهي. هن جي موت کان پوءِ هن جي گادي سنڀاليندڙ کي اُتي جي عربي پاشا ۾ خليفو يا خليفيو (ڌارمڪ شاسڪ) چيو ويندو آهي، جنهن کي محمد صاحب جو وارث ڪري به لکيو ويندو آهي، جيڪو سڄي دنيا ۾ هڪ ئي هوندو آهي. ان جي موت بعد ٻئي خليفي جي مقرري ڪئي ويندي آهي ۽ اهڙي نموني سلسلو هلندو رهيو تان جو ۱۹۱۹ع-۱۹۲۲ع جو آخرين خليفو ترڪيءَ جو آتومن ونش جو عبدال حميد-۲ هئو. خليفي جو مکيه ڪم آهي لڙايون ڪري سڄي دنيا مٿان مسلمانن جو راڄ قائم ڪرڻ، جنهن ۾ اسلامي شريع قانون لڳائي، ٻين ڌرم وارن ماڻهن کي يا ته مسلمان بنائڻ يا انهن کي ماري ختم ڪرڻو آهي. جيتري زمين جي ايراضيءَ تي اسلامڪ سلطان جو راڄ آهي، ان ايراضيءَ کي خلافا چوندا آهن.

راشتريه سويم سيوک سنگھ جي استاپنا ۱۹۲۵ع ۾ ڊاڪٽر ڪيشوراو بليرام هيڊگوار جيءَ (ڊاڪٽر صاحب جي نالي سان مشهور) ناگپور ۾ ڪئي. ان کان اڳ ڊاڪٽر هيڊگوار جي انڊين نئشنل ڪانگريس جي ڪاريه ڪرڻ جي روپ ۾ ڪم ڪندا هئا. ان وقت ڀارت ۾ ڪانگريس ئي هڪ وڏي ۾ وڏي پارٽي هئي، جيڪا ڀارت جي آزاديءَ واري هلچل ۾ شامل هئي.

اڄڪلهه اڪثر سنگھ تي الزام لڳايو ويندو آهي ته سنگھ ڪڏهن به ڀارت جي آزاديءَ جي لڙائيءَ ۾ بهرو نه ورتو هو... وغيره وغيره.

هنن سڀني سوالن جي جواب لاءِ ان وقت جي ڪنڊ هٿن جو ورڻن ڪرڻ ضروري ٿيندو ۽ ان ۾ به خاص ڪري مسلمانن ۽ انهن جي سماج و پوسٽا سمجهڻ ضروري ٿيندي.

جيئن اسان سڀني کي خبر آهي ته مسلم مذهب جو پايو وجهندڙ محمد صاحب هو. مسلم گرنٿن انوسار هن جي الله سان پيٽ ٿي. الله هن کي جنتا لاءِ هڪ نياپو (پيغام) ڏنو. اهو نياپو هو جنتا وٽ کڻي آيو، جنهن ۾ الله هن کي نئين مذهب